

Peter Wasmund

**Programma Quo Omnes Reipublicae literariae Cives Ad Solemnem
Promulgationem Legum Academicarum craftina luce hora nona iterandam
invitantur, & ad earundem observantiam sedulo monentur**

Rostochi[ij]: Pedanus, 1628

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734598483>

Druck Freier Zugang

R U. Progr. 1628

1) Peter Wasmundt

2)

3) Thomas Lindemann

Programma
Quo
Omnes Reipublicæ literariæ Cives
Ad

SOLEMNEM PROMULGATIONEM

LEGUM

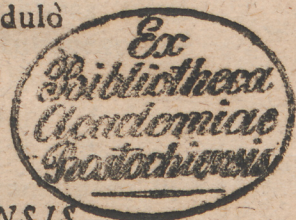
Academicarum craftina luce
hora nona iterandam invitantur,
& ad earundem observantiam sedulo
monentur.

P. P.

RECTORE

ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS

PETRO WASMUNDT
J. U. D. & Professore.

Rostochl

Typis Joachimi Pedani Acad. Typ.
Anno M. DC, XXVIII.

1628

RECTOR
Academiæ Rostochiensis
PETRUS WASMUNDT,
J. U. D. & Professor.

Elebratissimas quon-
dam fuisse Atheniensium & Lacedæ-
moniorum Respublicas, tum
ex historiarum fide, tum præcipuè
exinde patet, quod Romani gen-
tium domitores, missis in Græ-
ciam legatis, leges & instituta,
quibus Rempublicam suam in-
stituerent & feliciter gubernarent, ab illis petierint, si-
cuti leges exinde allatæ & duodecim tabulis conclusæ
etiamnum extantes testantur. Quia vero Athenienses
legibus à Solone scriptis, Lacedæmonij vero jure non
scripto & institutis usi sunt, in tantum ut publicè cau-
tum sit, ne scriptis legibus uterentur, uti Plutarchus in
Solone & Lycurgo refert, & Justin. Imperat. Inst. de
jur. nat. gent. & civil. confirmat, hinc dubia & anceps à
quibusdam mota fuit quaestio, utrum leges scriptæ in
Republica sint necessariae nec ne? Sanè contra leges
scriptas earundemque necessitatem haut levia pugna-

re videntur argumenta ; vel quod leges tyranni sunt hominum, quæ multa præter naturam habent ; vel quod callidè à legumlatoribus inventæ propter privatum commodum ; vel quod universa mortalium vita, non legibus solum, sed etiam natura regitur : vel denique quod leges arancarū telis sunt similes ; quod ut illæ muscas & infirmiora animalia alia retinent, vespas vero, apes, & valentiora cætera transmittunt ; ita legibus pauperes & humiles adstringuntur, potentes & divites non alligantur, sed elabuntur. Quibus accedit quod à principio nulla apud Romanos ex scripto populi iudicio lex lata, sed quod reges statuerunt, id arbitrio principum pro lege servatum fuit : Quodque Germani laudantur apud quos plus boni mores quam leges valuerunt : Persæ itidem, qui bona educatione hoc anteverterunt, ne quis initio malus esset. Speciosa quidem hæc sunt, sed ad veritatis normam examinata sponte sua concidunt, quis enim ignorat nomen legum pulchrum, à suum cuique tribuendo apud Græcos, apud Romanos à deligendo, dictum ; lex enim nihil est aliud, quam mutus magistratus ; vinculum Reipublicæ ad frænandas hominum cupiditates ; anima & spiritus civitatis, unde Reipubl. vis consurgit ; & qua sublata ut corpus sine mente Respubl. procumbit ; fundamentum firmum quo Respubl. fulcitur ac continetur ; sponsor in officio mutuo permanendi ; vitæ humanæ solatium, infirmorum auxilium, potentum frænulum, quasi murus magistratibus adversus vulgi importunitatem, vitæ nostræ custos & medicus, dum mala ne oriantur impedit, corrigit & evellit quæ ierpsierunt,
oculus

oculus Reipubl. Regina omnium divinarum & humanarum rerum, regula justorum & injustorum, Reipubl. commune decretum, mens sapientis ad jubendum aucterandum, recta & à numine Dei tracta ratio, imperans honesta, prohibens contraria, monstrans quo pacto unicuique agendum fit, inventum & munus Dei, decretum vero hominum prudentum, correctio eorum quæ sponte vel ignorantia delinquantur, civitatis communis sponſio, ad cuius præscriptum omnes qui in ea sunt Reipubl. vitam instituere debent, ars denique humanæ vitæ rectè instituendæ ac conformandæ. Et sanè vel inde legis præstantia ac dignitas apparet, quod ordinatio est & donum Dei è divino mentis sacrario in sapientum animos profecta. Quod etiam veteres legum latores sunt fassi, magnum enim putaverunt esse vinculum ad continendos civium animos credere leges divina providentia constitutos, quamobrem adjuncta semper fuit antiquis legibus alicujus religionis opinio. Namque leges mortalibus omnium primam Ceterem Sicularum Deam dedisse ob idque legiferam appellatam Ethnici fabulati sunt. Et quamvis etiam alios aliis leges tulisse tradant, utpote Persis Bactrianisque Zoroastrem, Thebis Mercurium, Ægyptiis Trismegistum, Celtis Herculem, Cretensibus Minoem, Carthaginensibus Charondam, Heniochis apud Colchos Amphyrum, Lacedæmoniis Lycurgum, Atheniensibus Draconem primum deinde Solonem, Romanis Romulum ac demùm Numam Pompilium, Argivis Phoroneum, Italis Pythagoram, Schytis Zamolxim, Locris Zaleucum, Magnesiis ac Siculis Pla-

tionem, id ipsum Arcadibus Thebanis & Ciraneicis eni-
xè postulantibus denegantem; attamen hi omnes insti-
tuta sua alicui Deo aut Deæ accepta retulerunt, veluti
Minos Jovi, Lycurgus Soli seu Apollini Delphico, So-
lon Minervæ. Zamolxis quoque in Vestæ Deæ numen.
leges suas retulit; pariterque Numa Pompilius, quo
gravius leges religionisque Ceremonias Romanis sta-
biliret, Ægeriæ nymphæ congressum simulavit. Nos
vero hanc rectè beatèque vivendi normam vero Deo
qui trinus & unus est acceptam referimus, ab eo Mosi
primum in monte Sinai traditam, & per eundem Mo-
sem antiquissimum omnium hominum legislatorem.
Hebræis promulgatam.

Finis quoque legum egregius est, virtus scilicet, ne
quis improbè & iniquè vivat; & ut, punitis illis qui jus
violant, meliores alij evadant. Quemadmodum,
enim magistri in scholis pueris iis qui scribendi non-
dum facultate valent, lineas calamo subjiciunt, &
exemplar exhibent, ut ex linearum illarum ductu suas
pueri literas conforment; ita Respubl. subjecta legum
formula unum quemque vivere civium cogit. Inco-
lumes præterea legibus cives servantur; factæ sunt le-
ges, ut maneat hominum vita beata & quieta; hæ dum
conservantur, pax & concordia viget; Dei cultu vitæq;
puritate optimus ac pulcherrimus vitæ exitus compa-
ratur; bona & facultates cujusq; defenduntur; ut enim
fundus ad nos perveniat testamento alicujus fieri po-
test, ut retineamus quod nostrum est factum sine legi-
bus non potest. Leges denique omnes felicitatis publi-
cæ causæ sunt, nec sine legibus si vivunt homines à fe-

ris

ris bestiis quicquam differunt, aut domus ulla, ulla ci-
vitas, ulla gens, aut etiam hominum universum genus
stare aut ipse mundus consistere potest. Cum igitur
tanta sit legum autoritas excellentia atque majestas gra-
tulamur Academia nostræ de præstantissimo hoc legum
dono, quo eam Deus Opt. Max. veluti muro cinctam
esse voluit, & ultra ducentos annos sibi servavit, & cle-
menter quod speramus & precamur impostero serva-
bit. Ne vero quisquam ignorantia legum prætextu
peccandi illecebram foveret, more majorum & statu-
tis Academia receptum est, ut singulis semestribus Le-
ges Academicæ publicè recitentur, à rubigine quasi
vindicerentur, & ad earundem observantiam cives Aca-
demici seriò moneantur. Judæi voluntate & jussu Dei
legis divinæ mandata scripta ferebant in manibus &
fronte: habebant in limine domus, ut harum nun-
quam obliviscerentur. Duodecim tabularum leges
pueris ad ediscendum proponebantur. Cantilenæ le-
ges olim appellabantur, quod priusquam literas homi-
nes scirent, leges nosset & cantarent, ne oblivioni illæ
traderentur. Et Tuisco Germanorum rex primus leges
carminibus est complexus, quæ publicè & privatim
cantarentur, ne oblivio illas oblitteraret aut excusaret
ignorantia. Quod si olim hoc factum est, quanto ma-
gis hoc conelamato & perversissimo seculo legum re-
petitio & diligens inculcatio necessaria erit, utpote
quo mobilissima juvenus diversis perturbationum
fluctibus agitata, ductore fideli eget qui ad portum
rectam eam deducat, ne in vastissimo pelago aberrando
naufragium patiat. Adeste ergo cras hora nona.

cives

cives Academici, omnium ordinum præstantissimi co-
gnoscite civitatis hujus, cujus alumni estis, præsidia
& muros, quorum ambitu libertas nostra viget ac flo-
ret, afferte promptas ad audiendum aures, promptos-
que ad obsequendum animos. Quod uti de ingenuis
& bonis speramus; ita malis & disciplinæ contemtori-
bus severam & strictam legum executionem seriò de-
nunciamus. P. P. 7. Octob. Anno 1628,

ris beſſiis quicquam differunt, aut dom-
vitas, ulla gens, aut etiam hominum un-
ſtare aut ipſe mundus conſiſtere poteſt.
tanta ſit legum autoritas excellentia atque
tulatur Academia noſtra de preſtantiſſi-
dono, quo eam Deus Opt. Max. veluti
eſſe voluit, & ultra ducentos annos ſibi
menter quod ſperamus & precamur imp-
bit. Ne vero quiſquam ignorantia le-
peccandi illecebram foveret, more ma-
tis Academia receptum eſt, ut ſingulis
ges Academia publice recitentur, a
vindicerentur, & ad earundem obſervant-
demici ſerio moneantur. Judæi volunt
legis divinae mandata ſcripta ferebant
fronte: habebant in limine domus, &
quam oblivſcerentur. Duodecim ta-
pueris ad ediscendum proponebantur.
ges olim appellabantur, quod priusquam
neſcirent, leges noſſent & cantarent, &
traderentur. Et Tuſco Germanorum re-
carminibus eſt complexus, quæ publice
cantarentur, ne oblivio illas obliterare
ignorantia. Quod ſi olim hoc factum e-
gis hoc conclamato & perverſiſſimo ſe-
petitio & diligens inculcatio neceſſaria
quo mobiliſſima juventus diverſis pe-
fluctibus agitata, ductore ſideli eget qui
rectam eam deducat, ne in vaſtiſſimo pel-
naufragium patiat. Adeſte ergo c-

cr
nus
tur
ra-
um
m-
le-
va-
ktu
tu-
Le-
naſi
ca-
Dei
&
un-
ges
le-
mi-
illa
ges
im-
arce
ma-
re-
etc
im
im-
ndo
na-
ives